

Postupanje u slučajevima spolnog uznemiravanja

Što (možete) učiniti u slučaju spolnog uznemiravanja?

Spolno uznemiravanje predstavlja povredu dostojanstva osobe, a motivi takvog ponašanja često uključuju nastojanja pojedinaca da se umanje vrijednost osobe, da je se dehumanizira i oduzme joj se moć i sigurnost. Ono može dovesti do emocionalnog i fizičkog stresa, a tako i do vrlo složenih psihičkih, ali i fizičkih posljedica.

Za spolno uznemiravanje **odgovoran je onaj tko ga čini**, a reakcije i emocije žrtve nakon tog događaja mogu biti različite. Ono što kao žrtva proživljavate, mislite, osjećate i kako se ponašate, razumljive su reakcije na iskustvo koje je neugodno i koje biste najradije da Vam se nikada nije dogodilo.

Ako ste doživjeli neki od oblika spolnog uznemiravanja, **niste za to ni krivi ni odgovorni**, a svakako ne tolerirajte to i dalje.

Da biste zaustavili osobu koja Vas spolno uznemirava, ponekad je dovoljno upozoriti je da to ne čini jer je za Vas takvo ponašanje uznemiravajuće i neprihvatljivo. No, ako osjećate da to ne možete učiniti ili zbog određenih okolnosti to uznemiravanje ne može prestati, svakako potražite podršku **odgovorne osobe** ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva zaposlenika.

Uz Etičko povjerenstvo, ovlaštene osobe za primanje pritužbi za zaštitu dostojanstva na Fakultetu su: predsjednik Povjerenstva za spolnu i rodnu ravnopravnost i tajnik Fakulteta.

Ako ste student ta osoba je **studentski pravobranitelj**. Studentski pravobranitelj prima pritužbe studenata i štiti studentska prava. Studentski pravobranitelj prima pritužbe studenata i štiti prava studenata.

Ovlaštene osobe dužne su pravovremeno pružiti sve relevantne informacije vezane za postupanje u slučaju spolnog uznemiravanja.

Razgovor s odgovornom osobom pomoći će Vam u odluci kako postupiti u vezi sa spolnim uznemiravanjem koje se događa ili se događalo. Također, za početak svoje iskustvo možete podijeliti s bliskom osobom u koju imate povjerenja i za koju smatrate da će imati razumijevanja.

Kako biste što bolje mogli opisati situaciju u kojoj se spolno uznemiravanje događalo ili se događa, pokušajte što točnije zapisivati sve što se događa ili se događalo tijekom različitih ponavljajućih situacija. Taj bi opis trebao uključivati što detaljnije okolnosti događaja, sve ono što je izrečeno ili učinjeno, sve ono što Vam je prolazilo kroz glavu, kako ste se osjećali, a jednako tako i je li ta situacija ili više njih dovela do promjena u Vašem svakodnevnom životu ili se odrazila na Vaše zdravstveno stanje. Bilježenje svega ovoga važno je jer je moguće da ćete biti previše uznemireni kada budete trebali ispričati što se događa ili se događalo i možda se neće moći sjetiti svega što Vas je uznemiravalo ili uznemirava. Zapisivati možete na papir ili u mobitel, a ako Vam je lakše, možete i snimiti svoje riječi u mobitel te kasnije preslušati što ste sve rekli. Osim navedenog, dobra mjera predostrožnosti koja bi mogla doprinijeti postupku je da sačuvate sve poruke ili vizualne materijale koje ste razmijenili ili primili od osobe koja Vas uznemirava (primjerice uz pomoć snimke zaslona, tzv. *screenshot*). Kada je moguće/prikladno, dokumentirajte komunikaciju s osobom koja Vas uznemirava, a posebice onu u kojoj od nje tražite da prestane s ponašanjem koje smatrate neprihvatljivim.

Kome i kako prijaviti spolno uznemiravanje?

Svaki student i zaposlenik Fakulteta ima pravo na pravovremenu i valjanu informaciju o postupcima koji se u slučaju spolnog uznemiravanja mogu provesti. Odgovorna osoba na Fakultetu – osoba koja je na temelju Zakona o radu i čl. 134. st. 2. ovlaštena za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva zaposlenika, dužna je takve informacije pružati djelatnicima. Odlukom dekana, za odgovorne osobe imenovani su: **predsjednik Povjerenstva za spolnu ravnopravnost i tajnik Fakulteta**. Navedene informacije studenticama i studentima ima zadaću davati **studentski pravobranitelj**. Sami postupak provodi Etičko povjerenstvo.

Osim odgovornih osoba za zaštitu dostojanstva zaposlenika i studentskom pravobranitelju, spolno uznemiravanje može se prijaviti čelniku, dekanu Fakulteta, ali i prodekanima te predstojnicima zavoda, Etičkom povjerenstvu, Stegovnom povjerenstvu za studente i Stegovnom povjerenstvu za zaposlenike.

Neovisno o tijeku mogućeg prekršajnog ili kaznenog postupka, na Fakultetu se mogu voditi sljedeći postupci: postupak za zaštitu dostojanstva zaposlenika, stegovni postupak protiv zaposlenika, stegovni postupak protiv studenata te postupak pred odgovarajućim etičkim tijelom.

U slučajevima težeg oblika spolnog uznemiravanja koji predstavlja kazneno djelo ili prekršaj osoba koja je pretrpjela spolno uznemiravanje može se obratiti policiji i Državnom odvjetništvu kako bi se započeli odgovarajući postupci. Ako se osoba obrati direktno policiji, poželjno je da se incident prijavi i odgovornim tijelima i osobama na Fakultetu.

Sprječavanje sekundarne viktimizacije, povjerljivost i zahtjev anonimnosti

Prijavljivanje spolnog uznemiravanja znajući da to nije istina – jest lažno prijavljivanje nepostojećeg spolnog uznemiravanja i može predstavljati ozbiljnu povredu zakona i sveučilišnih propisa. Podnositelji takvih lažnih prijava podložni su stegovnoj ili drugoj, pa i kaznenopravnoj, odgovornosti.

Smatra se da je svako prijavljivanje spolnog uznemiravanja podneseno u dobroj vjeri te će se pravovremeno rješavati, s najvećom mogućom pažnjom i ozbiljnošću, uz zaštitu osobnih podataka svih uključenih osoba.

Bilo kakav oblik pritiska zbog prijavljivanja spolnog uznemiravanja neprihvatljiv je i može biti osnova za pokretanje odgovarajućih stegovnih i drugih postupaka na Fakultetu. Fakultet pruža podršku i poduzima mjere sprječavanja sekundarne viktimizacije žrtava spolnog uznemiravanja u skladu sa svojim mogućnostima i nadležnosti.

Osoba koja prijavljuje spolno uznemiravanje može zatražiti da podaci o njezinom identitetu budu anonimni. U takvim slučajevima, kao i u slučajevima nepoznatog prijavitelja, postupanje neće biti isključeno, ali može biti ograničeno.

Ne trpite i ne tolerirajte nasilje, zlostavljanje i uznemiravanje.

Ako osjećate da netko nad Vama vrši radnje spolnog uznemiravanja, a studirate ili ste zaposleni na Fakultetu, obratite se i zatražite pomoć i podršku.